

ODGOJNO-OBRAZOVNI
PROGRAM
RODITELJSKOG INSTITUTA
ZA ODGOJ I OBRAZOVANJE
(RINO)

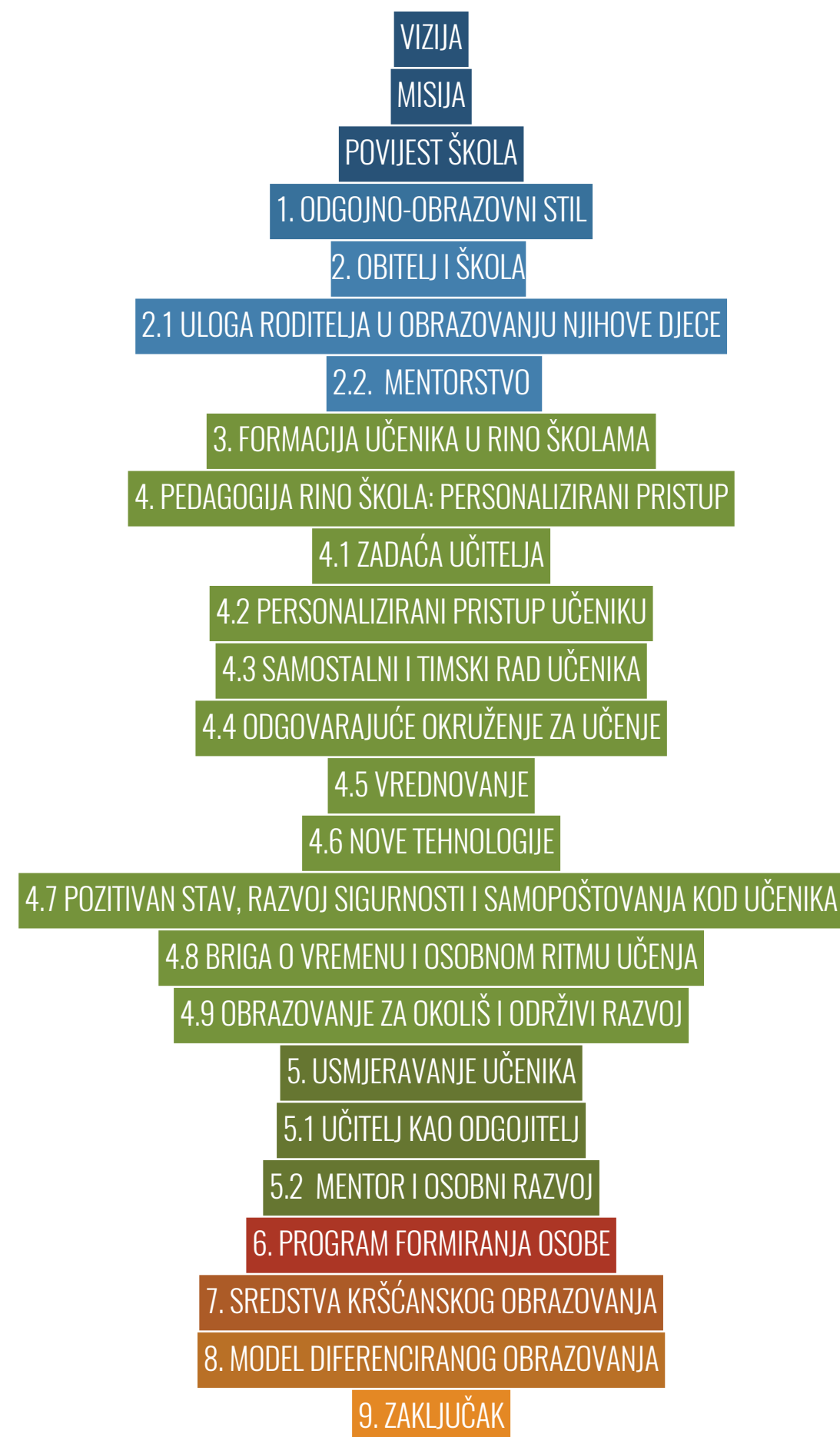

OSNOVNA ŠKOLA RUŽIČNJAK
PRIGORNICA 2, 10000 ZAGREB
OIB: 19714226068
IBAN: HR34 23600001102497102
WWW.OS-RUZICNJAK.HR
URED@OS-RUZICNJAK-ZG.SKOLE.HR
T +385 1 3491 414

OSNOVNA ŠKOLA LOTRŠČAK
FOLNEGOVIČEVA 10, 10000 ZAGREB
OIB: 56494929657
IBAN: HR3223400091110887109
WWW.OS-LOTRSCAK.HR
URED@OS-LOTRSCAK-ZG.SKOLE.HR
T +385 1 5604 792

VIZIJA

Škole u kojima stasaju odgovorni, obrazovani i sretni mladi ljudi koji imaju sposobnosti, volju i vjeru živjeti i koristiti se svojim, jedinstvenim, talentima.

MISIJA

Osnivati obrazovne ustanove u kojima se njeguje cjelovita formacija učenika personaliziranim pristupom obrazovanju, djelatnom suradnjom s roditeljima te pridavanjem jednake važnosti intelektualnom napredovanju, kao i izgrađivanju karaktera i usvajanju vrlina.

POVIJEST ŠKOLA

Osnivač RINO škola je Roditeljski institut za odgoj i obrazovanje – RINO.

RINO je neprofitna ustanova čiji je cilj pomoći roditeljima da otkriju ljepotu svoje zadaće, podupirući ih u nastojanju da svojoj djeci omoguće cjelovit, skladan i kvalitetan odgoj koji se temelji na dostojanstvu ljudske osobe i formaciji svakog učenika u njegovoj jedinstvenosti.

Prva osnovna škola koju je osnovao RINO je Osnovna škola „Ružičnjak“. Raditi je počela školske godine 2015./2016. kao prva osnovna škola za djevojčice u Republici Hrvatskoj.

U školskoj godini 2016./2017. RINO osniva drugu osnovnu školu pod nazivom „Lotrščak“. To je prva osnovna škola za dječake u Republici Hrvatskoj.

Ove škole su pokrenuli roditelji, potaknuti činjenicom da su upravo oni prvi i najvažniji odgojitelji svoje djece, a škola im je u toj zahtjevnoj ulozi pomoć i podrška. Cijeli projekt RINO škola vođen je idejom i posebnim trudom da se, osim ostvarivanja punog intelektualnog i ljudskog potencijala učenika, radi na razvoju njihovog karaktera i osobnosti te njeguje rast u vrlinama.

1. ODGOJNO-OBRAZOVNI STIL

Osnovno načelo RINO škola jest sintetiziranje smjernica kvalitetnog odgoja i obrazovanja: personaliziranog, cjelovitog i dosljednog, vodeći brigu o cjelokupnom i skladnom razvoju osobe, u skladu s kršćanskim shvaćanjem čovjeka i života.

Gledajući iz kršćanske perspektive, čovjek je biće koje je tijekom cijelog života orijentirano k postizanju vlastite punine. Stoga je to najdublji, najrealniji i najistinitiji pogled na čovjeka. Koja je osnova toga stajališta? Ideja da je čovjek biće koje je Bog stvorio na svoju sliku i priliku (razumno i slobodno), koje je Krist otkupio od njegova pada i koje je pozvano da maksimalno razvije svoje osobine. Njegov konačni cilj, koji se u određenoj mjeri očekuje u ovom životu, sastoji se u spoznavanju i ljubavi prema Bogu.

Prema tim načelima RINO škole redovitim školskim aktivnostima pružaju svojim učenicima personalizirano obrazovanje – svakome se pristupa kao jedinstvenoj i neponovljivoj osobi – aktualizirajući njihove mogućnosti pri stjecanju znanja, razvoju vještina i promicanju vrlina; na način da ih se pripremi da svaki put žive sve savršenije u skladu s osobnim životnim projektom koji odgovara njihovu dostojanstvu; pronalazeći radost življenja u dobro obavljenim zadacima i srdačnom suživotu te odgovornom i djelotvornom sudjelovanju u unapređenju ljudske zajednice.

U RINO školama vidljiv je sljedeći odgojno-obrazovni identitet: odnos među školskim kolegama, osobna pažnja koju mentor daje učenicima, mogućnost sudjelovanja u životu škole, važnost koju učitelji daju malim stvarima te međusobna jednostavnost u pristupu. Svi ti elementi rezultat su načina razumije-

vanja čovjeka i svrhe njegova obrazovanja. Osim razine znanja i intelektualnih sposobnosti svake osobe, zajedničkim postaje način razumijevanja života, pažljivo promatranje osobe i ljestvica vrijednosti.

Roditelji, učitelji i učenici uključivanjem u RINO škole prihvaćaju i obvezuju se razvijati i održati odgojno-obrazovni stil koji se opisuje u ovom dokumentu. Taj stil, koji traži dosljednost, formira obrazovnu aktivnost u školi te se primjenjuje na svim područjima i u svim pojedinostima: u načinu odnosa prema ljudima, u radosnom ozračju, u materijalnoj brizi o stvarima, u čistoći i ljubaznosti.

Članovi obrazovne zajednice individualno su vrlo različiti, stoga govorimo i o vlastitom stilu, a ne o uniformnosti. Taj se stil sastoji u jedinstvenom načinu osmišljavanja svakodnevnog života u učionici. Pritom ne treba miješati stil s metodom. Postoje mnoge metode, a njihova uspješnost ovisi o tome da se u svakom trenutku prilagođava onome što svaki učenik ili skupina učenika treba kako bi postigao zadane ciljeve. Metode se mogu mijenjati, ali se stil zadržava te osigurava da različite metode koje se primjenjuju budu u skladu s odgojno-obrazovnim načelima i ciljevima kojima su vođene sve aktivnosti škole.

Obrazovni model koji se provodi u RINO školama je diferencirano obrazovanje a temelji se na jednakosti dječaka i djevojčica u smislu prava, obaveza i dostojanstva, te omogućuje obrazovanje koje je personalizirano prema različitom tempu razvoja i učenja. Takav pristup pruža učenicima jednake mogućnosti.

Upisom u RINO škole ne upisujemo samo učenika već cijelu obitelj koja ulazi u odgojno-obrazovni stil škole i svojom suradnjom pomaže u ostvarenju cjelokupnoga i skladnoga razvoja učenika.

Prednost pri upisu u RINO škole imaju obitelji RINO škola, obitelji RINO vrtića i onih obitelji koje se svojom odlukom obvezuju podržavati odgojno-obrazovni stil RINO škola.

2. OBITELJ I ŠKOLA

2.1 ULOGA RODITELJA U OBRAZOVANJU NJIHOVE DJECE

Po samoj prirodi, neotuđivo pravo i odgovornost odgoja i obrazovanja učenika pripada roditeljima, kojima škola pomaže u njihovoj neprenosivoj zadaći prvih i temeljnih odgojitelja. Odgovornost roditelja u odgoju i obrazovanju djece pokriva sve aspekte toga odgoja i obrazovanja pa tako i njihovo učenje, budući da je ta aktivnost temeljno sredstvo za formiranje inteligencije i volje osobe. Škola je odgojno-obrazovni posrednik obitelji, nikada zamjena. Čak ni intelektualna formacija nije isključivo zadaća škole, iako je to poželjno, no obitelj

također ima odgovornost.

Bez obzira koliko je velik odgojno-obrazovni utjecaj škole, on ne može zamijeniti dubinu, širinu ili kontinuitet obiteljskog okruženja. Obitelj je prirodno okruženje najdubljeg razvoja osobe: temeljni životni stavovi, moralna i vjerska formacija, odgovorno korištenje slobode i, općenito, usmjeravanje i razvijanje osobnosti, uglavnom se odgajaju u obitelji. U obitelji osoba prima prve i najvažnije podražaje za senzorni, lingvistički, intelektualni i tjelesni razvoj. Obitelj i škola trebaju jedna drugu, iako glavnu ulogu i odgovornost ima obitelj.

Polazeći od činjenice da učenik najviše svoga vremena provodi u dvjema odgojno-obrazovnim sredinama – obitelji i školi; postavlja se nužnim da obitelj i škola čine dvije uravnotežene i skladne cjeline u izboru ciljeva i vrijednosti, što je preduvjet za stvaranje temelja kvalitetnog obrazovanja. Može se reći da je škola „produžena ruka“ obitelji u odgoju, a obitelj je „produžena ruka“ školi u obrazovanju.

Što je svjesnije, ustrajnije i dosljednije obiteljsko odgojno-obrazovno djelovanje, to će ono više utjecati na formiranje svoje djece. Ako izostaje obiteljski odgojno-obrazovni život, javljaju se nedostaci u razvoju djece. Zajednički provedeno vrijeme vrlo je važno za uravnoteženi razvoj djece i za izgradnju zdravoga obiteljskog života. Odnos o kojem govorimo pretpostavlja posvećivanje vremena djeci, a u tom posvećivanju važnija je kvaliteta od kvantitete. Interes je škole da olakša i potakne uključivanje roditelja u obrazovanje svoje djece, pružajući im priliku i sigurnost u iskorištavanju svojih velikih odgojno-obrazovnih mogućnosti. Taj je zadatak cilj mnogih učiteljskih aktivnosti: pružiti roditeljima mogućnosti i sredstva da odgojno djeluju na svoju djecu u obiteljskom okruženju, svojim dobrim primjerom i dijeljenjem vremena sa svojom djecom u aktivnostima koje su zaista odgojne i koje obogaćuju cijelu obitelj.

NEKE OD TEMELJNIH SMJERNICA SURADNJE IZMEĐU OBITELJI I ŠKOLE SU:

- odgoj u slobodi
- odgoj u ljubavi
- iskrenost
- povjerenje
- suradnja s učiteljima u odgoju i obrazovanju
- suradnja sa stručnom službom škole u odgoju i obrazovanju
- suradnja s mentorima u odgoju, obrazovanju i rastu u vrlinama
- prihvaćanje kršćanskih temelja škole
- prihvaćanje djetetovih mogućnosti
- uvažavanje mišljenja
- prihvaćanje obostrane odgovornosti
- prihvaćanje diferenciranosti
- redovitost na mentorstvu i predavanjima za roditelje
- prihvaćanje školskih odora
- prihvaćanje obrazovne i odgojne funkcije škole.

Navedene smjernice suradnje, obveza su obitelji i škole.

2.2. MENTORSTVO

Mentorstvo je u RINO školama od velike važnosti i predstavlja osnovu pedagogije ovih škola jer je ključni alat za ostvarivanje personaliziranog pristupa. Naime, svaki je učenik jedinstven, a program mentorstva temeljni je način osobnog pristupa svakome od njih i neophodan je za razvoj njegovog karaktera i osobnosti. Iz tog razloga, svaki učenik dobiva mentora koji je za tu ulogu posebno osposobljen. S njime se susreće dva puta mjesečno, a po potrebi i češće, na kratko strukturiranom osobnom razgovoru u kojemu mentor pomaže učeniku da cjelovito vidi svoje potrebe i da radi na sebi, te tako razvije

svoje intelektualne i ljudske potencijale. Područja koja se posebno njeguju jesu karakter, vježbanje u vrlinama, ciljevi učenja, duhovne potrebe i bilo koji problem s kojim se učenik trenutačno susreće. Roditelji se također barem tri puta godišnje moraju sastati s mentorom kako bi zajedničkim snagama u istom smjeru radili na dobrobiti djeteta. Ako je moguće, oba roditelja dolaze na razgovor s mentorom.

Organizacija obiteljskih odgojnih programa, tečajeva, seminara i konferencija te usmjeravanje u odabiranju literature također su neka od sredstava koja škola stavlja na raspolaganje roditeljima kako bi stekli potrebna znanja i vještine koja će im olakšati odgoj djece.

Drugi način potpomaganja njihove roditeljske uloge jest konstantno informiranje o sadržajima koji se obrađuju u školi te mogućnostima koje obiteljsko okrilje nudi za bolje usvajanje znanja. Zato je važno izmjenjivati jasne i česte informacije između škole i obitelji o školskim aktivnostima u kojima njihova djeca sudjeluju, kao i o postignućima koja postižu te poteškoćama s kojima se susreću.

3. FORMACIJA UČENIKA U RINO ŠKOLAMA

ŠTO RINO NUDI OBITELJIMA?

Školovanjem u RINO školama omogućuje se formacija učenika sa sljedećim obilježjima:

PREMA ZNANJU:

- dovoljna informiranost za razumijevanje svojeg okruženja (obitelj, svijet rada, kulturne manifestacije, vjerski život, društvo općenito);
- sustavno znanje koje mu omogućuje razumijevanje postojanja osnovnih znanstvenih područja (znanost o prirodi, čovjeku, transcenciji, jezičnih znanosti, matematika, poznavanja umjetničkog, tehničkog, moralnog i sl.);
- razumijevanje temeljnih ideja koje mu omogućuju vrednovanje stvari, ljudi, događaja i odnosa koji utječu na njegov život, kao što su život i smrt, sreća, ljubav i bol, savršenstvo, svrha, osoba, obitelj, društvo, priroda, nadnaravna stvarnost;
- ostvarenim obrazovnim ishodima svakodnevni doprinos gospodarskom, društvenom i tehnološkom napretku.

PREMA VJEŠTINAMA I SPOSOBNOSTIMA:

- dostatna sposobnost za obavljanje osnovnih operacija razmišljanja i djelovanja (promatranje i objektivno prihvatanje stvarnosti, čitanje i računanje, analiza i sinteza, promišljanje i zaključivanje, utvrđivanje i pamćenje znanja, kreativnost, verbalno i neverbalno izražavanje);
- samostalnost i sposobnost za inicijativu u osobnom i poslovnom životu, kao i u društvenim odnosima;
- specifične vještine u pojedinim stručnim područjima;
- kritičko promišljanje u lingvističkom, medijskom i umjetničkom području.

PREMA VRLINAMA I VRIJEDNOSTIMA:

- kriterij za procjenu vlastitih mogućnosti djelovanja te donošenje dostojnih i pravilnih odluka u korištenju vlastitom slobodom;
- prihvatanje vlastite odgovornosti u donošenju odluka i u djelima koja čini;
- adekvatno znanje i navike, osobito osjetilne i motoričke, kada je riječ o prehrani i higijeni, brizi o tijelu i tjelesnoj aktivnosti;
- pravilna uporaba rječnika i ponašanja, kao i osjećaj za poštovanje ljepote prirode, umjetnosti i svakodnevnog života;
- sposobnost za dostojno obavljanje posla u svijetu rada i društvenog života;
- osobni napor da se postigne vladanje nad samim sobom živeći odvažno i razborito, sa sportskim duhom;
- duh osobnog i suradničkog rada, pomoći i služenja drugima;
- odanost, iskrenost, razumijevanje, tolerancija, pravednost i velikodušnost u odnošenju s drugima;
- svojim krjeposnim životom i djelovanjem biti primjerom moralne društvene vertikale;
- sposobnost da se slobodno odgovori zahtjevima vjere.

MOŽEMO REĆI DA SE ODGOVARAJUĆOM OSOBNOM PAŽNJOM NASTOJI POSTIĆI DA UČENICI:

- objektivno upoznaju sebe, svoje sposobnosti i mogućnosti te ih pokušaju razviti do maksimuma;
- usvoje osnovna kulturna znanja te steknu navike rada i reda koje će ih osposobiti za daljnje obrazovanje te uspješno obavljanje posla u svijetu rada i društvenog života;
- mogu ocijeniti, objektivnim kriterijima i razborito, ljude, događaje, odnose koji utječu na njihove živote te otkriti pozitivnu stranu svake stvarnosti, konstruktivno reagirajući na bilo koju okolnost;
- razviju osnovne vještine razmišljanja te djeluju samostalno, inicijativno i kreativno;
- steknu potrebne kriterije za donošenje dostojnih i pravih odluka, kada je riječ o korištenju vlastitom slobodom;
- svoje individualno i društveno ponašanje usklade s dostojanstvom ljudskog bića, na način da su iskreni, pravedni i velikodušni u svom odnosu s drugima te pokazuju senzibilitet i spremnost za pomoći drugima;
- cijene ljepotu prirode, reda i stvari, bez obzira na to radi li se o umjetničkim izričajima ili nečem drugom;
- budu u stanju odrediti vlastiti osobni projekt života, te se pridržavaju određenih vrijednosti, dosljedni u razmišljanju, govoru i djelovanju, ispunjavanjem obveza te gospodarenjem nad samim sobom;
- budu sposobni za ljubav, davanje samog sebe, svjesni onoga što ljubav nosi sa sobom – zajedno s radošću, odricanjem, predanjem, žrtvovanjem, samoodricanjem;
- imaju čvrstu kršćansku pozadinu, upoznati su s naukom Crkve i znaju odgovorno postupati u skladu s vjerom.

4. PEDAGOGIJA RINO ŠKOLA: PERSONALIZIRANI PRISTUP

4.1 ZADAĆA UČITELJA

Zadaća učitelja nije samo ona koja se provodi u nazočnosti učenika, već je temeljna i ona koja se sastoji u odgovarajućoj pripremi njihova rada, kao i u procjeni rezultata nastavne aktivnosti. Iz tih razloga posao učitelja smatra se sažetim u sljedećim zadacima:

- sastati se s roditeljima, informirati ih i usmjeravati jer oni su odgovorni za

sve aspekte obrazovanja svoje djece;

- brinuti se za svoj osobni i profesionalni razvoj kroz učenje, razmišljanje o vlastitom radu te sudjelovanje u aktivnom istraživanju odgojno-obrazovnih problema;
- sastaviti odgojno-obrazovni program;
- potaknuti i pratiti rad učenika, posebno njihov trud kod učenja;
- usmjeriti usvajanje znanja učenika, podučavati, voditi, surađivati s učenicima u njihovu učenju i izgradnji;
- vrednovati sve aspekte osobnog razvoja svojih učenika;
- ocijeniti uspješnost učenika, kvalitetu obrazovnih materijala i programa;
- brinuti se da učenici rastu u vrlinama tako da ih podučava, osmisli prikladne aktivnosti u kojima će učenici imati mogućnost rasti u vrlinama ili učiti o vrlinama, te sam živjeti vrline;
- poštivati svoje učenike a učenici trebaju znati da su poštovani (osmijeh, pozdrav, posvetiti mu više pažnje...);
- sustavno razvijati i poticati pozitivno razredno ozračje u kojem će učenici u potpunosti moći razvijati odgojne, obrazovne i ljudske potencijale;
- neprestano se usavršavati i svojim djelovanjem biti u suglasju s društvenim, gospodarskim i tehnološkim promjenama.

Predavačku, odnosno frontalnu nastavu, koja je prevladavala u tradicionalnim školama, potrebno je zamijeniti nastavom sa suvremenim metodama koje bolje odgovaraju potrebama današnjih učenika da bismo ih potaknuli na samostalnost u učenju, poticali njihovu kreativnost, učenje putem otkrivanja i problemskog rješavanja.

Kvaliteta učenja ovisi o kvaliteti nastave, a ona o kvaliteti rada učitelja, tako da ni najbolja materijalna pomagala nikada ne mogu nadoknaditi lošu nastavu. Učitelj je posrednik i vodič u procesu učenja kod učenika, osoba koja olakšava njihova otkrića. Stoga je potrebno da svaki učitelj otkrije tu svoju ulogu. Naime, učitelj podučavajući daje učenicima potrebne smjernice kako bi dalje sami mogli učiti. Stoga on treba stvoriti uvjete koji potiču njegove učenike na razmišljanje, na način da to razmišljanje uvijek iznova bude sve bolje.

Konkretno, uloga učitelja je pomoći učeniku pri objašnjavanju važnih informacija, razjasniti razliku između činjenica i vlastitog mišljenja te pomoći pri identificiranju nekog problema.

Pri tome učitelj mora biti otvoren za nova i originalna rješenja, te prihvaćati mišljenja učenika koja se možda i razlikuju od uobičajenih. Učitelj kojega opisuju navedene osobine je učitelj koji stvara kreativno i demokratsko razredno ozračje.

Podučavajući učenike, učitelj i sam uči.

Osim toga, učitelj treba surađivati s ravnateljem, stručnim suradnicima te se pridržavati obveza propisanih važećim zakonima i pravilnicima.

Svjesni činjenice da učitelji i stručni suradnici zaposleni u RINO školama trebaju usvojiti određene profesionalne kvalitete da bi mogli odgovoriti zahtjevima rada u tim školama, RINO ili škola redovno organiziraju stručna usavršavanja za sve svoje zaposlene djelatnike.

4.2 PERSONALIZIRANI PRISTUP UČENIKU

Učenici istog razreda imaju različiti stil i ritam učenja. Ta činjenica utječe na rad učitelja: svaki učenik zahtijeva personalizirani pristup kako bi mu se pomoglo da upozna samog sebe, razvije svoje posebne vještine te mirno prihvati svoje nedostatke – potičući ga da ih prevlada odgovarajućim metodama, dok se istodobno kod njega nastoji ojačati ideja da rezultat studija i rada ovisi uglavnom o njegovim naporima. Taj personalizirani pristup zahtijeva:

- poznavanje svakog učenika – njegovih mogućnosti i ograničenja, vrlina i nedostataka – kako bi se utvrdila što točnija dijagnoza njegove osobne situacije i njegovih mogućnosti za poboljšanje te kako bi se utvrdio uspjeh koji se može očekivati od svakog učenika, potičući ga da dosegne najveću razinu vlastitih kapaciteta, bez prihvaćanja lošijeg uspjeha kao zadovoljavajućeg. Kao rezultat tih saznanja, može se definirati projekt osobnog razvoja za svakog učenika u

dogovoru s roditeljima i samim učenikom;

- razvijanje školskih aktivnosti poštujući osobni ritam učenja;
- korištenje aktivnim metodološkim resursima koji svakom učeniku omogućuju učenje koje je u skladu s njegovim osobnim ritmom i stilom;
- pružanje učenicima personaliziranog akademskog savjetovanja.

4.3 SAMOSTALNI I TIMSKI RAD UČENIKA

Učitelj mora promicati samostalni rad svojih učenika, i individualni i timski, na način da su uvijek sposobni planirati i kontrolirati svoje učenje. Stjecanjem autonomije, učenici će se bolje nositi s problemima s kojima se suočavaju svaki

dan, predvidjet će posljedice svojih postupaka i učiti iz svojih pogrešaka kako bi svoje odluke donosili odgovorno.

Navike velikodušnosti, razumijevanja, suradnje, druženja i pravde ojačane su timskim radom. Stoga je potrebno poticati fleksibilno grupiranje i suradnički rad učenika. Tako se mogu grupirati na različite načine kod učenja različitih područja. Riječ je o stavljanju grupacije u službu učenja, ne podvrgavajući se čvrstim pravilima fiksnog grupiranja.

4.4 ODGOVARAJUĆE OKRUŽENJE ZA UČENJE

Bogato i poticajno prostorno-materijalno okruženje koje stvara učitelj i škola preduvjet je kvalitetnog učenja i cjelovitog razvoja djece. Učenici upravo svoja znanja i iskustva stječu i razvijaju u stalnoj interakciji s okolinom.

Interpersonalna atmosfera u kojoj se provodi školski rad mora omogućiti učeniku da osjeća da je podržan, cijenjen, poštovan kao osoba te sposoban voditi i usmjeravati vlastito djelovanje. Učitelj je osoba koja svojom prisutnošću i djelovanjem stvara ugodno razredno radno ozračje u kojemu je svaki učenik jednako vrijedan i ima priliku za osobni cjeloviti rast.

Osim vježbanja vrlina, obrazovno okruženje učionice treba poticati razvoj vještina razmišljanja. Stoga je nužna atmosfera u kojoj se ideje i mišljenja mogu izraziti bez straha od ismijavanja, u kojem se potiče i prepoznaje napor učenika da promišljaju, objasne ili što razlože.

Osim toga, učionica bi trebala biti ugodno mjesto za rad. Estetski doživljaj učionice mora biti sugestivan i motivirajući: fotografije, radovi, karte itd. koriste se u razredima za različite aktivnosti. Učionica mora na vidljivom mjestu imati razredna pravila koje je učitelj na početku školske godine uz suradnju učenika dogovorio. Dobro je na vidljivom mjestu imati i poticajne rečenice, posebno one koje potiču rast u vrlinama i usvajanje dobrih oblika ponašanja.

4.5 VREDNOVANJE

Vrednovanje je sustavno prikupljanje podataka u procesu učenja o postignutoj razini kompetencija: znanjima, vještinama, sposobnostima, samostalnosti i odgovornosti prema radu, u skladu s unaprijed definiranim i prihvaćenim načinima, postupcima i elementima (kriterijima vrednovanja), a sastavnice su praćenje, provjeravanje i ocjenjivanje.

Vrednovanje, a samim time i njegove sastavnice, moraju biti usklađene s

kriterijima za vrednovanje nastavnog predmeta koje donosi svaki učitelj po predmetu u suglasju sa stručnim vijećima u školi i zakonskim propisima.

Vrednovanje učenika treba biti pravedno, izbjegavajući simpatiziranje određenih učenika i/ili obitelji. Također, vrednovanjem se moraju obuhvatiti svi zahtjevi postavljeni u određenom nastavnom predmetu.

Praćenje treba biti kontinuirano i objektivno. Treba počivati na pedagoškim i didaktičkim načelima promatranoga nastavnog područja.

Praćenje pojedinog učenika obuhvaća sustavno uočavanje i bilježenje zapažanja o postignutoj razini kompetencija i postavljenim zadacima napisanima u afirmativnom obliku. Takav oblik praćenja uvijek treba biti jasan, precizan i usmjeren prema razvoju kompetencija i postavljenih zadataka.

Ocjenjivanjem se obuhvaćaju sve komponente iz nastavnog područja sukladno kriterijima vrednovanja i mogu, ali i ne moraju, utjecati na opći uspjeh učenika

iz nastavnog područja.

Ocjenjivanje znanja učenika je vrlo važan dio odgojno-obrazovnog procesa kojim se procjenjuje, ali i o kojem direktno ovisi razina učenikovih postignuća. Ono nam omogućuje da otkrijemo i postignuća i nedostatke ili propuste u učenju učenika i usmjerava nas da ih potaknemo da to što prije prevladaju, a da pritom ne ometaju stjecanje i ovladavanje novim gradivom. Naime, način na koji se provodi ocjenjivanje snažno utječe na motivaciju učenika za rad i na kvalitetu samog nastavnog procesa.

Ipak, ocjenjivanje se ne odnosi samo na znanje, već i na stjecanje radnih navika i tehnika; to jest, stupanj razvijenosti intelektualnih sposobnosti i internalizacije

vrijednosti. Jasno je da se kognitivni i moralni razvitak ne može mjeriti istom objektivnošću s kojom se mjeri znanje koje se zadržalo u određenom trenutku, ali također je važno i kvalitativno vrednovanje napretka koji učenici ostvaraju u svom osobnom razvoju. Sustavno promatranje ponašanja i rada učenika u različitim situacijama u školskom životu najprikladniji je alat za procjenu navedenih aspekata.

Poželjno je da opći uspjeh iz nastavnog predmeta bude rezultat svih sastavnica vrednovanja.

4.6 NOVE TEHNOLOGIJE

Utjecaj novih tehnologija, a osobito informatike, na današnje društvo naglašava potrebu da se učenici na primjeren način upoznaju s računalima u okviru sistematizacije obrazovnog programa.

Prije same implementacije nove tehnologije u nastavni proces potrebno je razmišljati o tome kako iskoristiti pune potencijale medija te kada i u koju se svrhu koristiti tehnologijom da bi se postigli najbolji ishodi učenja. Stoga je pri odabiru medija vrlo važno znati koje su njegove osobine, zatim koje ishode učenja želimo postići te imati predodžbu o tome kako mediji mogu poboljšati kvalitetu nastavnog procesa i proces učenja učenicima učiniti atraktivnijim.

Korištenje računalima pogoduje:

- samostalnom učenju;
- aktivnostima ponavljanja i produbljivanja;
- timskom radu;
- samoregulirajućem i zajedničkom ispravljanju (olakšavaju otkrivanje pozitivne vrijednosti pogreške kao sredstva unapređivanja učenja);
- poštovanju osobnog ritma učenja;

- pripremi učenika da bude korisnik računala;
- stjecanju osjećaja kompetencije i pozitivne slike o sebi;
- pružanju djeci podražaja koje mogu sami kontrolirati: auditivni, vizualni i osjetilni;
- bržoj adaptaciji djece u obrazovni sustav;
- sigurnom korištenju internetom.

4.7 POZITIVAN STAV, RAZVOJ SIGURNOSTI I SAMOPOŠTOVANJA KOD UČENIKA

Učitelj se prema učenicima uvijek treba odnositi s pozitivnim stavom:

- prepoznati njihov napor i postignuća;
 - stimulirati ih dajući im do znanja što je dobro učinjeno i što se može učiniti bolje;
 - potaknuti ih da stvaraju stvarnu i pozitivnu sliku o sebi te osnaže osjećaje učinkovitosti i sigurnosti;
 - osigurati ugodno i pozitivno razredno ozračje u kojemu se vrednuje proces, a ne isključivo konačni cilj;
 - stvarati nastavne situacije i zadatke koje će učenicima biti kognitivni izazov.
- Samopoštovanje – vrijednost koju neka osoba pridodaje samoj sebi – ovisi u velikoj mjeri o mišljenju koje imaju najznačajnije osobe u njenom životu (roditelji, rodbina, prijatelji i učitelji). Kad učenik osjeća da je cijenjen, tada pred sebe stavlja realnije ciljeve, prihvaća druge takvima kakvi jesu, učinkovitije uči te primjenjuje svoju kreativnost u novim situacijama koje se javljaju.

Prepoznavanje pozitivnih aspekata neke osobe ili njegova rada pomaže mu da se dobro osjeća sam sa sobom te ga motivira da prihvati napor koji nosi učenje jer je siguran u svoje sposobnosti. S druge strane, prekomjerna i besciljna

pohvala često uzrokuje da pokretna snaga učenikovih radnji prestane biti unutarnja te postane vanjska nagrada u obliku pohvale, čime će zadovoljstvo da je sposoban učiniti nešto dobro i da je to učinio prijeći u drugu plan.

4.8 BRIGA O VREMENU I OSOBNOM RITMU UČENJA

Svladavanje gradiva zahtijeva vrijeme koje se razlikuje ovisno o osobnom ritmu. Učenje ima progresivan karakter. Treba predvidjeti metodološke strategije koje omogućuju da vrijeme određeno za učenje uistinu bude vrijeme provedeno u učenju.

4.9 OBRAZOVANJE ZA OKOLIŠ I ODRŽIVI RAZVOJ

Bitno je naglasiti kako je učenikova ekološka svijest razvijena u onoj mjeri koliko je razvijena kod odraslih koji ga okružuju. Ne smijemo zaboraviti da učenici uče po modelu. Često smo svjedoci da djeca ponekad neće poslušati, no sigurno neće propustiti priliku da oponašaju odrasle osobe svojega okruženja.

Očuvanje okoliša i racionalno korištenje energijom dio je cjeloživotnoga obrazovanja koje treba započeti od ranoga djetinjstva. Zahtjev da se dijete od najranije dobi uči odgovornom ponašanju moguće je provesti ako odrasli

u ulozi djetetova modela imaju razvijenu svijest o održivom razvoju, očuvanju okoliša i odgovornom ponašanju prema prirodnim resursima.

Prema tome, u RINO školama se učenike nastoji senzibilizirati za probleme okoliša u njihovoj neposrednoj sredini, u zajednici s drugom djecom i odraslima. Takvim praktičnim djelovanjem unutar sustava odgoja i obrazovanja nastoji se pridonijeti formiranju pozitivnih stajališta učenika prema okolišu i izgrađivanju potrebnog sustava vrijednosti, posebice u odnosu na održivi razvoj.

5. USMJERAVANJE UČENIKA

5.1 UČITELJ KAO ODGOJITELJ

Svaki je nastavnik odgojitelj. Važan dio njegovog posla je surađivati s roditeljima učenika stimulirajući rad svakog učenika, pomažući mu da sazrije kao osoba te da zna cijeniti samoga sebe.

VODIČKA DIMENZIJA RADA SVAKOG UČITELJA

Kao preduvjet za uspješno vodstvo i osobni razvoj svih dimenzija učenikove osobnosti potrebno je dobro poznavati i razlikovati ljudske vrline kako bismo ih praktičnim djelovanjem sustavno razvijali i u konačnici živjeli u punini njihovih djelovanja. Osim poznavanja i vrednovanja programa ljudskog razvoja, potrebno ga je integrirati u konkretan svakodnevni rad svakog nastavnika, u skladu s karakteristikama i metodama određenog područja.

Postizanje odgojno-obrazovnih ciljeva nužno pretpostavlja izradu programa vrlo raznovrsnih aktivnosti koje omogućuju učeniku da često izvodi i ponavlja djela s pomoću kojih razvija vrline. Učenik treba pronaći konkretne situacije u kojima će razvijati vrline koje mu njegovi učitelji predlažu da ih razvija. Među aktivnostima koje se mogu planirati, nekima će cilj biti vrednovati vrline i potaknuti njihovo stjecanje (na primjer: važnost reda u eksperimentalnom istraživanju, utjecaj mana i vrlina u padu ili usponu različitih civilizacija itd.), a drugi će ponuditi konkretne prilike za njihovo ostvarivanje, kao što su sudjelovanje u timskom radu (solidarnost), izvješće o poteškoćama koje susreću u nekom predmetu (iskrenost), pomoć drugom učeniku (duh služenja), držati školsku klupu i pribor urednima, potruditi se uredno ispuniti radnu zbirku ili na vrijeme doći u razred ili predati zadaću na vrijeme. Na taj način, svaki učitelj može dati odgojno-obrazovnu namjeru aktivnostima koje su u programu.

Rad učitelja u pogledu osobnog razvoja učenika usredotočen je i na odgojno-obrazovno savjetovanje obitelji i učenika – obiteljski život, radne navike, planiranje učenja, sjecanje vrlina, stvaranje kriterija, korištenje slobodnog vremena, življenje pobožnosti itd. Za pravilno izvođenje ovog zadatka neop-

hodna je učinkovita predanost i duh služenja kako bi se svakoj obitelji i svakom učeniku pristupilo kao da su jedini.

Ukratko, vodstvo kao temeljna dimenzija svakoga učitelja očituje se u dvama glavnim zadacima: raditi što je moguće savršnije i zahtijevati od svojih učenika dobro obavljen posao.

ODGOJNO-OBRAZOVNI TIM

Odgojno-obrazovno djelovanje nastavnika nije rezultat usamljenog djelovanja, već solidarnog i koordiniranog djelovanja odgojno-obrazovnog tima. Timski rad s drugim učiteljima ne znači odreći se osobnog stila. Razlog tome nalazimo u dosljednosti i kontinuitetu koji trebaju imati gradivo i razvoj učenika uz vodstvo svojih učitelja.

KVALITETE UČITELJA

Zadatak učitelja pretpostavlja osobnu kvalitetu stručnosti, stavove te interes za kontinuiranim poboljšanjem i refleksijom vlastite formacije. Također je bitno da posjeduje određenu zrelosti i emocionalnu ravnotežu koje su neophodne kod onih koji trebaju usmjeravati druge.

Osim toga, kao i kod bilo kojeg osobnog odnosa, potrebno je voditi brigu o raspoloženju, načinu odijevanja i komunikaciji.

Učitelj treba biti dovoljno stručno osposobljen:

- znati kojim putem ići: duboko poznavanje onoga što su čovjek i obitelj i što

doprinosi njihovom poboljšanju;

- znati s kojim sredstvima raspolaže: vrlo dobro poznavati svoje nastavne predmete i plan razvoja te različita sredstva i tehnike poučavanja i usmjeravanja;

- znati do kuda može stići: poznavanje učenika, njegovih mogućnosti i ograničenja;

- znati kada i kako djelovati razborito kako bi iskoristili i izazvali povoljne prilike za rješavanje nepredviđenih situacija.

Zbog toga učitelj treba redovno analizirati svoje postupke te promišljati o vlastitom poslu kao i o svakom učeniku ponaosob. Osim toga treba biti dosljedan u svom radu i podučavanju, treba širiti želju za poboljšanjem jer podučavanje nije još jedan način zarade, već pomoć pri izgradnji osobe i taj zadatak obvezuje.

Nadalje, obrazovanje mora biti predvođeno poštovanjem prema ljudima, uvijek u ozračju radosti, koja prati dobro obavljen posao i traži dobro; te razumijevanjem i srdačnošću, koje pomažu da se svi osjećaju dobrodošlima i otvaraju vrata povjerenju i poštovanju. Navedeno se manifestira u brojnim praktičnim detaljima, kao što je oslovljavanje svake osobe po imenu, gledanje u oči kada joj se obraćamo i pažljivo slušamo (također popraćeno gestikulacijom), poštovanje ritma rada svakoga od njih i što je više moguće poštovanje njihove samostalnosti, vjerovanje u njihove sposobnosti, ispravljanje, ali ne na loš način, izbjegavanje bijesa, prezira ili ponižavanja, i još mnogo toga. Dakle, učitelj neće biti samo stručnjak u određenoj disciplini kojem smo se obratili za pomoć oko problema ili potreba, već i bliska osoba koja potiče i pomaže učenicima da se potrudu ostvariti osobni projekt koji su stavili pred sebe.

Pozitivni podražaji su učinkovitiji od opomena ili negativnih opaski, stoga učitelj treba otkriti pozitivne aspekte svake obitelji i učenika, oslanjati se na njih i poticati poboljšanje, a da nikoga nikada ne smatra izgubljenim slučajem. Potrebno je izbjegavati da se naočigled primjećuje učiteljevo preferiranje određene obitelji u odnosu na druge. Potrebno je posvetiti se svima jer svi mogu postići napredak, samo je potrebno strpljenje. Međutim, izbjegavanje simpatiziranja određenog učenika ili obitelji ne znači podjednako tretirati sve jer ono što je uistinu djelotvorno u odgoju i obrazovanju jest tretiranje različitih na različit način: svaku obitelj, svakog učenika prema vlastitoj situaciji, ovisno o trenutku, ali bez preferiranja. Stoga se učitelj mora staviti na mjesto onog drugoga kada razmišlja, potiče i ispravlja, odlučan da prevlada teškoće, ali bez strogosti ili hladnoće, već smireno, ljubazno i cjelovito.

Na posljepku, učitelj je promicatelj samostalnosti, on ne stvara ovisnost, već potiče svaku obitelj i svakog učenika i učenicu da prihvati odgovornost za svoje odluke, da razmišlja i odlučuje za sebe u skladu s vlastitim mogućnostima i stupnjem zrelosti; bez gušenja osobnosti, energije, već usmjeravajući ih prema dobru.

5.2 MENTOR I OSOBNI RAZVOJ

Mentor je učitelj koji kao dio svog profesionalnog rada i pod vodstvom škole preuzima odgovornost za savjetovanje obitelji kojoj pomaže u odgoju i obrazovanju njihova djeteta. Taj zadatak uključuje osobni razvoj jednog ili više učenika neke obitelji, u dogovoru s njihovim roditeljima kao prvim odgojiteljima. Njegov je cilj pomoći roditeljima i učenicima da oblikuju osobni obrazovni projekt, stvarajući jedinstvo kriterija i obrazovnog djelovanja između obitelji i škole.

Ne treba miješati ulogu mentora s ulogom razrednika niti nastavnika općenito. Zadaća je svakog nastavnika pomoći učeniku da upozna sebe, da cijeni svijet oko sebe, da ispravno upotrijebi vlastitu slobodu u odlučivanju između različitih mogućnosti rada, da se trudi postići zadovoljavajući uspjeh te ostale ciljeve ljudske i duhovne formacije koji razvijaju njegovu osobnost. Mentor je odgovoran za sustavno djelovanje koje ide još dalje te se ono, bez umanjivanja profesionalizma, temelji na osobnom odnosu povjerenja između obitelji, roditelja i djece, kako bi pomogao učeniku da raste kao osoba, dajući ono maksimalno što mu njegovi kapaciteti dopuštaju te da se otvori drugima.

6. PROGRAM FORMIRANJA OSOBE

Riječ je o sustavnom programu odgoja i obrazovanja za vrijednosti, koji je prilagođen razvojnom trenutku učenika svake dobne skupine, a koji koordinira razrednik (učitelj).

Ovaj se program razvija na satu razrednika te oblikuje učenikovo razumijevanje, jačanje volje i njegovanje afektivnosti. Smisao tog programa je da se

pomoću njega promišlja, sistematizira i osigura odgoj za vrijednosti. Stoga ima izrazito participativni karakter.

Kako bi učinkovito prenio ovaj program, učitelj treba, osim sve većeg produblivanja u svojoj osobnoj formaciji, razviti niz sposobnosti grupne dinamike, kao što su:

- prelazak s načela na primjere;
- povezati interese i mišljenja učenika s materijalima koji se prezentiraju;
- uključiti aktualne vijesti u predmet rada s učenicima;
- provoditi nastavne situacije koje će poštovati osobnost učenika (tempo i stil učenja, njegov temperament i osobine);
- vratiti se na opće ideje kada se rasprava zadrži u anegdotskim pojedinostima;
- usmjeriti raspravu izvan pretjerano osobnih ili bolnih područja, znajući uvijek vidjeti pozitivnu stranu situacija koje se javljaju.

7. SREDSTVA KRŠĆANSKOG OBRAZOVANJA

Činjenica da obrazovanje u RINO školama uzima u obzir transcendentnu dimenziju osobe i provodi se prema kršćanskim kriterijima, rezultat je slobode roditelja u izboru vrste obrazovanja koju žele za svoju djecu te slobodnog izbora učitelja da rade u skladu s ovim obrazovnim modelom.

Sve nastavne i usmjeravajuće aktivnosti provode se s dubokim povjerenjem u nauk Katoličke Crkve.

Pod kršćanskim obrazovanjem podrazumijeva se pružanje odgovarajuće duhovne skrbi roditeljima, učiteljima i učenicima koji to žele. Takva kršćanska formacija ima za cilj postizanje jedinstva života, to jest sklada između načina razmišljanja i djelovanja te ima sljedeće osnovne aspekte:

- pružiti čvrstu i duboku doktrinarno-vjersku formaciju primjerenu sposobnosti različitih ljudi;
- njegovati ideal kršćanskog života utemeljen na univerzalnom pozivu na svetost i posvećenju profesionalnog rada i dužnosti, naglašavajući značenje božanskog sinovstva, molitve, učestalost sakramenta, misu kao središte i korijen kršćanskog života te pobožnost Djevici Mariji;
- promicati razvoj ljudskih, društvenih i građanskih vrlina, navika suživota, suradnje i služenja, te osjećaja društvene odgovornosti kao zahtjeva kršćanskog milosrđa, glavne kršćanske vrline;
- istaknuti apostolski vid kršćanskog života.

Svaka RINO škola ima svog svećenika. Njegovo je poslanje briga o duhovnoj

skrbi roditelja, učitelja, nastavnog osoblja i učenika koji to svojevolumno žele. Osim duhovne skrbi o osobama, svećenici povremeno održavaju predavanja učenicima u kojima ih upoznaju s aspektima kršćanskog života na način prikladan njihovom uzrastu.

8. MODEL DIFERENCIIRANOG OBRAZOVANJA

Ljudska spolna priroda – muška i ženska – određena već samim začecem, kao prvom egzistencijalnom stvarnosti čovjeka, potvrđuje da razlike između muškaraca i žena imaju korijen u čvrstom temelju ljudske prirode, čineći bitan dio osobe. Te bitne osobine nisu rezultat kulturnog djelovanja ili kasnijih izbora: muževnost i ženstvenost sadrže, u punom smislu te riječi, ono što je svojstveno muškarcu, odnosno ženi.

Obrazovanje žena i muškaraca u njihovoj dubokoj ravnopravnosti, kao i u njihovoj dubokoj različitosti, a time i njihovoj komplementarnosti, u svim područjima života, važan je izazov u našoj instituciji.

Poznato je da učenici i učenice, općenito govoreći, imaju različite interese, različito vrijeme sazrijevanja i razvoja te različite akademske predispozicije. U suočavanju s tim razlikama potrebno je promicati istinsku jednakost mogućnosti i maksimalno povećati potencijal svake od njih kako bi se postigli veći akademski uspjesi te kako bi se osoba što bolje formirala.

Prednosti koje proizlaze iz ovog obrazovnog modela temelje se na velikom iskustvu sličnih institucija u drugim zemljama. S druge strane, postoji i znan-

stveno uporište toj tezi; poznato je, naime, da polaznici diferenciranog obrazovanja ne osjećaju pritisak suprotnog spola te u takvom okruženju u potpunosti ostvaruju svoje potencijale.

Diferencirano obrazovanje posebno promiče kod učenika:

- dobro razumijevanje i poštovanje između muškaraca i žena;
- opuštenu i ugodnu atmosferu među učenicima;
- korištenje različitih metoda učenja;
- postizanje odgovarajućih akademskih rezultata;
- uspostavljanje pravila suživota koja odgovaraju osobinama vlastitim svakom spolu;
- istinsku jednakost mogućnosti.

9. ZAKLJUČAK

Gledajući sve bitne aspekte koje RINO škole nude, nalaže se zaključak da ove škole ostavljanju svoj trag u društvu i tako omogućuju da se društvo mijenja i postaje bolje.

Odgoj i obrazovanje utemeljeno na kršćanskim vrednotama uči pojedinca da živi za druge, da se nesebično daje, ali i neprestano preispituje i unapređuje kako bi bio na korist cijelom društvu.

Učitelji u sustavu odgoja i obrazovanja RINO škola imaju priliku ostvariti i živjeti, neprestano usavršavajući i njegujući, svoj poziv – biti učitelj.

Možemo zaključiti da, čuvajući temeljne ljudske, društvene i kršćanske vrednote, RINO škole daju svoj doprinos društvu i obogaćuju odgojno-obrazovni sustav pružajući roditeljima mogućnost odabira obrazovne sredine koju smatraju najboljom za svoje dijete.

NAKLADNIK:
RINO INSTITUT
WWW.RINO-INSTITUT.HR
INFO@RINO-INSTITUT.HR
KONTAKT OSOBA: LUCIJA MURGIĆ
M +385 98 623 494

ZAGREB, 2018.